

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 220.915 van 9 oktober 2012
in de zaak A. 206.520/XII-7093**

In zake: Vincent GELI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210 A bus 10
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW KATHOLIEK ONDERWIJS IN HET BISDOM
ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Hendrickx
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 2 oktober 2012, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de delibererende klassenraad van het eerste jaar van de derde graad economie - moderne talen van het Sint-Jan Berchmanscollege te Westmalle van 24 september 2012, waarbij aan Vincent Geli een oriënteringsattest C wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 oktober 2012, om 10.30 uur.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Jim Deridder en Naweed Ahmadzadak, die verschijnen voor de verzoekende partij en advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Vincent Geli is tijdens het schooljaar 2011-2012 leerling van het eerste jaar van de derde graad economie - moderne talen (ASO) in het Sint-Jan Berchmanscollege te Westmalle.

3.2. Verzoeker rondt het schooljaar af met voldoende jaartotalen -bij wijze van voorbeeld Nederlands (58%), Engels (57%), Duits (67%), economie (68%), wiskunde (65%) en seminarie economie (63%)- met uitzondering echter van een jaartekort voor Frans (44%). Verzoekers gewogen totaalcijfer voor het geheel van de vakken is 60,8%. De delibererende klassenraad beslist zijn eindbeoordeling uit te stellen en legt verzoeker een bijkomende proef op voor dit vak. De delibererende klassenraad notuleert:

“Werkt hard, maar is eigenlijk geen ASO-student. Heeft de verkeerde beslissing genomen: geen interesse in de ASO-vakken en daardoor heeft hij moeite om zich te concentreren. Tekort van [Frans] situeert zich over de ganse lijn. Moet zich de ganse vakantie inzetten voor [Frans], suggestie: bijwerkleraar. Heeft veel moeite om te beginnen met iets.”

Aan de ouders van verzoeker wordt door de algemeen directeur in een begeleidend schrijven meegedeeld (een in een derde graad ASO niet eens relevante verwijzing naar een B-attest is in het citaat weggelaten):

“Wij wijzen met nadruk op het belang van deze bijkomende proeven. Als de leerling het vastgestelde gemis aan kennis, inzicht of vaardigheden niet weggewerkt heeft, zal de klassenraad beslissen dat de overgang naar een hoger leerjaar [...] onmogelijk is (oriënteringsattest C). Wie de opgelegde proeven niet aflegt, verliest de mogelijkheid om een oriënteringsattest A te behalen.”

3.3. Op 23 augustus 2012 deelt de algemeen directeur aan de ouders van verzoeker mee dat verzoeker voor de bijkomende proef een resultaat haalde van 43,7%. Hij vervolgt:

“Dit resultaat is door de delibererende klassenraad uitvoerig besproken waarna de klassenraad beslist heeft Vincent een oriënteringsattest C toe te kennen.”

Nadat de ouders van verzoeker vergeefs vragen om de klassenraad opnieuw samen te roepen leggen zij hun bezwaren tegen de aangehaalde motivering voor aan de beroepscommissie.

Deze commissie adviseert op 3 september 2012 om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen om de beslissing te heroverwegen.

Met een 6 september 2012 gedateerde brief deelt de afgevaardigd bestuurder mee dat het schoolbestuur de delibererende klassenraad opnieuw samen roept.

3.4. De delibererende klassenraad beslist op 7 september 2012 om het C-attest te handhaven. De motivering van die beslissing is weergegeven in het arrest nr. 220.679 van 20 september 2012.

Met ditzelfde arrest beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de klassenraadbeslissing van 7 september 2012.

3.5. Met de thans bestreden beslissing kent de delibererende klassenraad op 24 september 2012 wederom aan verzoeker een oriënteringsattest C toe. De motivering ervan beslaat drieëntwintig bladzijden, na twee bladzijden inleiding uitgeschreven in een rubriek “motiveringsgronden delibererende klassenraad” uitgesplitst in vijf ‘overwegingen’ (blz. 2 tot 7), gevolgd door een rubriek “analyses door vakleraren” (blz. 7 tot 23) en met finaal het volgende besluit:

“Na op uitdrukkelijke vraag van de voorzitter van de delibererende klassenraad het ganse leerlingendossier van Vincent bij de besluitvorming in overweging te hebben genomen, beslist de klassenraad unaniem het oriënteringsattest C toe te kennen aan Vincent Geli.

1. Vincent heeft een tekort van 6 % op Frans, taal waarvoor hij geen enkele van de vier vaardigheden voldoende beheerst. Het vastgestelde tekort voor het richtingsvak Frans staat niet op zich. Ook in andere taalvakken stellen vaardigheden grote problemen.

2. Ook verschillende andere leerplandoelen dan doelen die betrekking hebben op de vaardigheden, worden door Vincent onvoldoende gerealiseerd in zijn taalvakken.

3. Het falen in lees- en luistervaardigheid heeft ook implicaties op de algemene leerbekwaamheid van Vincent zoals geconstateerd in andere dan de taalvakken.

4. Op grond van de analyse van Vincents huidige kunnen acht de klassenraad, met in het achterhoofd het toenemend belang van vaardigheden in het zesde jaar omwille van complexere en meer geïntegreerde leerstofgehelen, het onmogelijk dat Vincent aan het geheel van de vorming op het einde van het zesde jaar kan voldoen.

5. Vakoverschrijdende eindtermen i.v.m. leren leren kan Vincent niet of onvoldoende halen. Daardoor is hij niet in staat zijn eigen leerproces in handen te nemen en te verbeteren. Inzichtelijk studeren is een probleem.

Geen enkele van die vaststellingen is van aard om het tekort van Frans te relativeren tot een eenmalig falen te wijten aan moeilijkheden met het taaleigene van de Franse taal.”

IV. De schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten beslissing kunnen ver-

antwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

V. Spoedeisendheid en nadeel

5. De Raad van State ziet geen reden om de eerste en de derde genoemde schorsingsvoorwaarden niet als vervuld te beschouwen. Verzoeker beroept zich, overeenkomstig 's Raads vaste rechtspraak terecht, op het dreigend verlies van een schooljaar. Ook verwerende partij betwist deze voorwaarden overigens niet in haar nota met opmerkingen.

VI. Aangevoerde grieven

A. Ontvankelijkheid

Exceptie

6. Verwerende partij werpt op dat het verzoekschrift niet ontvankelijk is omdat verzoeker zich nergens beroept op een duidelijk uitgewerkt of concreet ingevuld middel. Hij geeft detailkritieken, maar maakt het verwerende partij onmogelijk om zich te verweren.

Beoordeling

7.1. De beweerde onmogelijkheid om zich te verweren vormde voor verwerende partij dan toch geen beletsel om in haar nota op korte tijd overheen dertien bladzijden concreet te antwoorden op verzoekers grieven. Uit haar antwoord kan moeilijk anders worden afgeleid dan dat zij ten volle heeft begrepen dat verzoeker, met zijn kritiek op de 'overwegingen' en 'vakanalyses' van de door hem bestreden beslissing, de schending aanvoert van de motiveringsplicht. Verwerende partij moest zelfs niet verder lezen dan de tweede volzin van de eerste beweerde 'detailkritiek' van verzoeker, om er te lezen dat het motief volgens verzoeker "het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht [schendt]".

7.2. Het beroep op de *exceptio obscuri libelli*, nogal vergezocht, wordt verworpen.

B. Ernst van het middel

Standpunt van de partijen

8.1.1. Verzoeker formuleert als kritiek op de eerste overweging dat de delibererende klassenraad hiermee volkomen voorbijgaat aan de eigen stukken van het dossier. Op het taalvaardighedenrapport dat ieder semester is uitgereikt voor de vier talen worden per vak/taal telkens de resultaten voor vier vaardigheden – lezen, luisteren, schrijven en spreken – afzonderlijk gequoteerd, behalve Engelse spreekvaardigheid in het eerste semester. Verzoeker somt zijn drieëntwintig deelresultaten op, waaruit blijkt dat hij enkel voor Frans een onvoldoende behaalde. Voor de andere taalvakken behaalde verzoeker nooit een tekort op het totaal van de vaardigheden, maar slechts drie geïsoleerde tekorten. Deze gegevens ondersteunen volgens verzoeker dan ook niet de in de bestreden beslissing naar voor geschoven motieven omtrent de algehele zwakte bij de taalvaardigheden.

Wat Frans betreft, herhaalt verzoeker dat hij de quoteringen doorheen het jaar en voor de bijkomende proef niet betwist.

De argumentatie van de delibererende klassenraad met betrekking tot Engels, valt volgens verzoeker onmogelijk te rijmen met het behaalde jaartotaal van 57% en evenmin met de vaststelling dat hij tijdens geen enkel semester voor dagelijks werk of proefwerken een tekort haalde voor dit vak. De thans ontwikkelde redenering is volgens hem ook in tegenspraak met de eigen voorgaande deliberatiebeoordeling van 7 september 2012 waarin de leerkracht vaststelt dat hij voldoende basisvaardigheden onder de knie heeft. Ook voor Duits en Nederlands kan verwerende partij volgens verzoeker niet om de duidelijke slaagcijfers heen. Het gaat volgens hem niet op, nu een volkomen artificiële opdeling te maken van de resultaten volgens de vaardigheden die werden getoetst.

8.1.2. Ook de tweede tot vijfde overweging van de klassenraad onderwerpt verzoeker aan kritiek.

8.1.3. Dat doet verzoeker ook met de vakgebonden analyses van de vakleerkrachten, waarin volgens verzoeker wordt afgedaald naar het anekdotische, wat strijdt met de opdracht van de klassenraad in het licht van de artikelen 5, § 5, en 39 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs om het geheel van de prestaties te beoordelen. Hij vat zijn puntsgewijze kritiek samen:

“Ook na lezing van de vakgebonden analyses kan enkel worden besloten dat de bestreden beslissing in realiteit niet verder komt dan het toekennen van een C-attest omwille van een tekort voor één vak. Wanneer abstractie wordt gemaakt van alle motieven, overwegingen en bedenkingen die geen steun vinden in de onderwijsregelgeving en/of het administratief dossier, komt de bestreden beslissing er niet toe de door verzoeker behaalde resultaten voor het geheel van het jaar te honoreren.”

8.2. Ter ondersteuning van zijn betoog verwijst verzoeker naar het meest recente doorlichtingsverslag van de school, waarin valt te lezen dat de evaluatiepraktijk van de school volgens de onderwijsinspectie aansluit bij een onderwijs overwegend gericht op kennis en hoge cijfers, waardoor de evaluatie onvoldoende beantwoordt aan wat de leerplannen ook vragen. Het rapport neemt op de korrel dat de school aan het falen voor een bijkomende proef automatisch een C-attest koppelt, en met haar systeem van uitgestelde beslissingen de regelgeving overtreedt:

“De bijkomende proeven worden niet geïndividualiseerd (de te kennen leerstof is meestal hetzelfde voor alle leerlingen van de lesgroep), ze worden niet gemotiveerd als uitzonderlijk en individueel en zijn veeleer sanctionerend dan remediërend.”

8.3. Op basis van al het voorgaande moet volgens verzoeker worden besloten dat de bestreden beslissing ook het redelijkheidsbeginsel schendt. De delibererende klassenraad mag dan over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikken bij de beoordeling van de resultaten en de sanctionering ervan en mag daarbij ook streng zijn, maar niet dermate streng dat het kennelijk onredelijk wordt. Gelet op alle gegevens in het dossier zoals ook aangehaald in huidig verzoekschrift, is verzoeker van oordeel dat geen enkele andere, zorgvuldig hande-

lende delibererende klassenraad tot hetzelfde besluit zou komen als de hier bestreden beslissing, namelijk de toekenning van een A-attest (versta: C-attest).

8.4. Volgens verzoeker blijven de beweegredenen van de delibererende klassenraad om hem in juni een bijkomende proef onduidelijk; alleszins zijn ze niet veruitwendigd toentertijd in de uitgestelde beslissing. De argwaan van verzoeker omtrent de werkelijke achterliggende motieven vindt volgens hem steun in het meervermeld doorlichtingsverslag van de onderwijsinspectie.

Thans wordt *post factum* weliswaar aangevoerd dat de klassenraad hiertoe heeft besloten omwille van het grote verschil tussen de resultaten voor Frans enerzijds en voor de andere taalvakken anderzijds, maar in de bestreden beslissing put de delibererende klassenraad zich tegelijk uit om aan te tonen dat de resultaten voor de andere taalvakken eigenlijk ook niet goed waren. Aldus strijdt de bestreden beslissing volgens verzoeker met de klassenraadbepaling van juni.

Verzoeker is daarom van mening nog steeds een analoge toepassing te mogen argumenteren van een eerder arrest van de Raad van State (arrest van 20 oktober 2009, nr. 197.061 inzake Beuk), waarbij de werkwijze en de motieven van de delibererende klassenraad zich volledig aansluiten.

Het komt verzoeker dan ook voor dat de delibererende klassenraad zonder enig motief wel degelijk een ‘herexamen’ heeft opgelegd, en verzoeker blijft van oordeel dat wanneer, in het licht van het geheel van de resultaten, een score van 44% voor Frans in juni geen grond bood voor het opleggen van een C-attest, dit thans evenmin het geval kan zijn.

9.1. In de nota met opmerkingen antwoordt verwerende partij op de grieven van verzoeker in hoofdorde:

“Over de belangrijkste essentie van de motivering zwijgt verzoekende partij dan ook in alle talen.

Verwerende partij herhaalt deze dan ook nogmaals voor de goede orde :

Er werd bij de leerling een – blijkbaar onoverkomelijk – tekort voor Frans vastgesteld.

Frans vormt in de desbetreffende richting het belangrijkste vak en de klassenraad heeft dit trachten aan te geven in zijn beslissing, door de ver-

houdingen (in uren, leerplandoelstellingen, eindtermen, etc..) tussen de – andere – (taal)vakken aan te geven, waardoor kan begrepen worden waarom het tekort voor het vak Frans zo determinerend is en mag zijn in deze richting.

[...]

Verwerende partij leest nergens een middel in het verzoekschrift dat [de] kern van de beslissing kan onderuit halen: met name dat de leerling een tekort haalt op een vak waaraan terecht veel belang wordt gehecht en dat op zich reeds een C-attest kan verantwoorden, maar dat ook het globale dossier in een globaler perspectief elementen vertoont die de klassenraad niet kunnen overtuigen om over dit tekort voor Frans heen te stappen, wel integendeel, want in een prospectief kader blijken deze elementen de overgang naar een volgend jaar helemaal te problematiseren.

Zelfs als een enkele bedenking van verzoeker omtrent een deeltje van de motivering al een grond zouden hebben, kan dit de globale analyse niet doen wankelen.”

9.2. Met betrekking tot de bekritiseerde eerste overweging merkt verwerende partij op dat verzoeker één zinnetje uit de motivering plukt uit een overweging van drie bladzijden om op grond daarvan te menen dat de gehele beslissing is aangetast door een gebrek wegens schending van de materiële-motiveringsplicht of het redelijkheidsbeginsel. Bovendien legt verzoeker de klassenraad iets in de mond dat niet is geschreven; de klassenraad antwoordt enkel op een bezwaar dat voor de beroepscommissie was geformuleerd om aan te tonen dat de zwart-wit redenering die verzoeker op basis van de jaartotalen maakt – voor Frans haalt verzoeker alle vaardigheden niet, in de andere talen haalt hij alle vaardigheden wel – niet houdbaar is.

De taalvaardighedenrapporten tonen volgens verwerende partij aan dat verzoeker, zelfs Nederlands meegerekend dat geen richtingspecifiek vak is, met Kerstmis drie onvoldoende cijfers haalt op vijftien quoteringsen en in juni vijf onvoldoendes op zestien quoteringsen waarvan vier in het vak Frans, maar ook 25% voor luistervaardigheid Engels. Belangrijker is evenwel volgens verwerende partij dat aan het taalvaardighedenrapport conclusies worden geknoopt die niet kloppen, omdat wordt voorbijgegaan aan de weging van de verschillende vaardigheden die niet in elk semester hetzelfde is en aan het gegeven dat Duits een startercursus is, waarvan de resultaten niet geëxtrapoleerd mogen worden naar andere talen.

Het tekort voor Frans kan volgens verwerende partij blijkens de bestreden beslissing niet zomaar op zichzelf worden beschouwd als een uniek en enkel in dat vak gelokaliseerd probleem. De problemen die verzoeker voor Frans ondervindt, ondervindt hij ook in de andere talen en, naar uit de vakanalyses blijkt, ook in andere vakken. Frans weegt binnen de specifieke component moderne vreemde talen echter het zwaarste door, wat blijkt uit het aantal lessen: Frans 7 graaduren + 1 u uitbreiding, Engels 6 graaduren en Duits 4 graaduren + 2 u uitbreiding. Van de 18 specifieke eindtermen (SET) worden er drie enkel via Frans gerealiseerd, drie enkel via Engels. Frans realiseert twee SET met behulp van Duits, Engels eveneens. Twee SET worden via de drie talen gerealiseerd, en zes enkel via Engels en Frans. Wanneer de klassenraad een hiërarchie aanneemt tussen de moderne vreemde talen doet hij dit volgens verwerende partij dus op een wet-tige manier.

Volgens verwerende partij kan, in het licht van het belang van Frans, het loutere tekort voor dit vak reeds het C-attest rechtvaardigen.

9.3. Verwerende partij antwoordt in de nota ook op de kritiek van verzoeker met betrekking tot de andere overwegingen en de vakgebonden analyses.

9.4. Volgens verwerende partij heeft de school met het doorlichtingsverslag wel degelijk rekening gehouden en is het voorbijgestreefd. Het schoolreglement is sindsdien aangepast en zo ook op verzoeker toegepast.

9.5. Tot slot van haar verweer noemt zij het kenmerkend voor het verzoekschrift dat verzoeker wel onterechte kritieken formuleert op bepaalde afzonderlijke overwegingen, maar dat de globale eindevaluatie volstrekt onbesproken blijft. In deze synthese vallen volgens haar alle stukken van de overwegingen in hun context en op hun juiste plaats en het besluit dient dan ook in deze correcte samenhang te worden gelezen.

Beoordeling

A. Uitgestelde proef en beweerde inconsistentie van de delibererende klassenraad

10. Verzoeker handhaaft zijn betoog, steunend op een analogie met een eerder arrest van de Raad van State, dat uit de uitgestelde beslissing van juni volgt dat zijn toen behaalde studieresultaten de delibererende klassenraad niet in staat stelden om een eindbeslissing te nemen en “dat als de negatieve cijfers van het syntheserapport in juni voor de klassenraad niet volstonden, ze thans nog steeds niet mogen volstaan om aan verzoeker een C-attest te geven” (arrest nr. 197.061 van 20 oktober 2009 inzake Beuk).

11. De Raad wenst er vooreerst op te wijzen dat – zoals zo vaak bij examenbeslissingen – de feitelijke context van de beide zaken niet elke vergelijking toestaat. Verzoeker behaalt één jaartekort, de andere leerling had er vijf. Verzoeker moet één bijkomende proef afleggen, de andere leerling vier. Verzoeker presteert op die ene proef niet beter, de andere leerling kan de klassenraad voor niet minder dan drie van de vier tekorten na de bijkomende proeven overtuigen hem een ‘voldoende’ te geven en vooral: het ene jaartekort van verzoeker is behaald voor een vak uit het specifieke gedeelte van de door hem in de derde graad gekozen opleiding, voor de andere leerling had het tekort betrekking op een niet-profielbepalend vak.

12. De Raad wil, voor het debat, met de argumentatie van verzoeker meegaan, als hij betoogt dat de delibererende klassenraad in juni bij het opleggen van een uitgestelde proef op een verkeerd spoor zat en dat de slechts *post factum* veruitwendigde motieven vanuit het standpunt van de klassenraad in juni met enige terughoudendheid zijn te benaderen.

Zoals immers reeds aangegeven in het eerste schorsingsarrest van 20 september 2012, kan het voorgedrukte formulier waarbij verzoeker is meegedeeld dat hij een bijkomende proef moest afleggen en dat de klassenraad een C-attest “zal” toekennen als het vastgestelde gemis niet is weggewerkt, slechts de indruk wekken dat de delibererende klassenraad in strijd met de geldende onderwijsregeling het al dan niet slagen van de leerling laat determineren door het enkele

resultaat op de bijkomende proef. Ook de mededeling door de algemeen directeur op 23 augustus 2012 dat “dit resultaat” – waarbij alleen aan het resultaat van de bijkomende proef wordt gerefereerd – uitvoerig is besproken door de klassenraad en in een C-attest resulteert, versterkt die indruk. De klassenraad twijfelde bijgevolg in juni enkel of verzoeker zijn tekort voor Frans kon optrekken door middel van een bijkomende proef en heeft vervolgens in het resultaat van die proef menen te zien dat verzoeker het daadwerkelijk niet kon verbeteren.

De Raad van State wil bijgevolg met verzoeker aannemen dat de delibererende klassenraad zowel in juni als in augustus een verkeerd beeld had van de voorwaarden waaronder een bijkomende proef mocht worden opgelegd en wat de impact is van het resultaat voor zulk een proef. De passages die verzoeker thans voorlegt uit het doorlichtingsverslag van de onderwijsinspectie, die bijzonder kritisch zijn voor de wijze waarop klassenraden bij verwerende partij omgaan met het systeem van uitgestelde beslissingen, versterken nog meer die gedachte. Ongeacht wat in het schoolreglement thans is opgenomen, spreekt de geciteerde communicatie met verzoeker in juni en augustus op het eerste gezicht tegen dat verwerende partij, zoals zij in de nota betoogt, haar benadering van de evaluaties en de bijkomende proeven op dat ogenblik in de praktijk reeds had aangepast.

Zo een werkwijze was met andere woorden strijdig met de regelgeving, zoals verwerende partij reeds mocht vernemen van de onderwijsinspectie.

13. Maar net zoals in het eerste schorsingsarrest herhaalt de Raad dat verzoeker niet aantoont welk belang hij heeft bij die vaststelling, die er enkel op neer kan komen, zo lijkt, als de *post factum* gegeven motieven inderdaad niet aanvaard zouden worden, dat de delibererende klassenraad wezenlijk op 30 juni wél over al de vereiste informatie beschikte om een eindbeslissing te nemen, zonder verzoeker nog een kans te moeten geven zijn tekort weg te werken door hem een bijkomende proef op te leggen.

Immers, verzoeker heeft tijdens de administratieve beroepsprocedure verwerende partij op haar foutieve redenering gewezen en, zoals reeds opgemerkt in het eerste schorsingsarrest, haar op de precieze draagwijdte van de op

de klassenraad rustende deliberatieplicht opmerkzaam gemaakt. Het is voor de Raad onduidelijk waarom door verzoeker dan nog de delibererende klassenraad kwalijk wordt genomen wanneer deze laatste verzoeker tegemoet komt en toch doet wat hij reeds in juni had kunnen of zelfs moeten doen, namelijk verzoeker beoordelen aan de hand van alle gegevens uit zijn dossier – waar ondertussen nog de bijkomende proef is bijgekomen – en niet uitsluitend op grond van zijn resultaat, behaald voor de bijkomende proef, zoals hij eerst liet uitschijnen en op 23 augustus 2012 ten onrechte ook gedaan leek te hebben.

14. Nog steeds blijft verzoeker dan ook in gebreke te verduidelijken hoe een motiveringsgebrek dat met betrekking tot het opleggen van de bijkomende proef eventueel kleeft aan de uitgestelde beslissing, de nu bestreden eindbeslissing vitieert.

Zelfs indien voor het debat wordt aangenomen dat de bijkomende proef onterecht is opgelegd, blijft thans op de klassenraad de plicht rusten om over het al dan niet slagen van verzoeker te oordelen en zijn recht op een vaststaande uitslag te honoreren. Ten hoogste zou kunnen worden geargumenteed dat daarbij abstractie gemaakt moet worden van de resultaten van de bijkomende proef. Daargelaten de vraag of verzoeker daar in de concrete omstandigheden belang bij heeft en daargelaten de vraag naar de relevantie in dit verband van het gegeven dat hij nooit geprotesteerd blijkt te hebben tegen de uitgestelde beslissing en het opleggen van de bijkomende proef, vraagt hij dit alleszins nergens in zijn verzoekschrift.

15. Ten slotte herhaalt de Raad, zoals hij in het door verzoeker ingeroepen arrest nr. 197.061 overwoog, dat “als de negatieve cijfers van het syntheserapport in juni voor de klassenraad niet volstonden, ze thans nog steeds niet mogen volstaan om aan verzoeker een C-attest te geven. Vandaar lijkt aan deze studieresultaten in de huidige stand van de procedure niet een doorslaggevende, maar enkel een aanvullende of ondersteunende betekenis gegeven te moeten worden”.

Zoals reeds opgemerkt in het eerste schorsingsarrest, betroffen in de zaak van de andere leerling de negatieve cijfers in het syntheserapport geen

jaartekorten maar verwees de klassenraad daarmee naar negatieve deelresultaten op proefwerken of dagelijks werk, voor vakken waarvoor de leerling uiteindelijk een voldoende jaarcijfer had behaald of in elk geval na de bijkomende proeven een ‘voldoende’ verdiende volgens de klassenraad.

Betrokken op de voorliggende zaak betekent dit, dat de gegevens die de klassenraad bijzonder omstandig puurt uit deelprestaties van verzoeker voor vakken zoals Engels, Duits, Nederlands, geschiedenis,... waarvoor hij op jaarbasis geslaagd is, inderdaad niet kunnen volstaan als doorslaggevende reden om verzoeker een C-attest te geven, maar dat ze enkel een aanvullende of ondersteunende betekenis gegeven kunnen worden. Zoals hierna wordt aangenomen, lijkt dat ook de rol die de klassenraad aan zijn daarop betrekking hebbende overwegingen gegeven heeft. Méér nog, wordt hierna aangegeven waarom die motieven zelfs grotendeels overtuigend zijn, op twee overwegingen met betrekking tot Duits en tot Engelse taalvaardigheden van verzoeker na die effectief een aanvullende of ondersteunende rol kunnen worden toegemeten.

16. De besproken grieven kunnen de gevraagde schorsing niet verantwoorden.

B. Motiveringsplicht

17. Voor zoveel als nodig herhaalt de Raad dat in een geval als het voorliggende, waarbij de leerling slechts voor één vak een jaartekort optekent, de delibererende klassenraad extra zorgvuldig te werk moet gaan en bij het toekennen van een C-attest de zeer specifieke redenen in de motivering van zijn beslissing moet optekenen.

Deze specifieke redenen kunnen te vinden zijn in de omvang van het tekort en in de aard van het vak zelf, bijvoorbeeld wegens zijn aandeel in de totale studie, wegens zijn belang voor de gekozen richting of wegens specifieke kunde die het bedoelde opleidingsonderdeel wil en moet uittesten.

18. Geconfronteerd met de eerdere beslissing van 7 september 2012, overwoog de Raad van State in het vorige schorsingsarrest dat het vak Frans het

enige vak is waarvoor een jaartekort valt op te tekenen en dat de overige cijfers, slaagcijfers zijnde, op het eerste gezicht geen beslissing tot falen kunnen onderbouwen zodat op de delibererende klassenraad effectief een versterkte motiveringsplicht rust:

“Hij heeft zich daarvan op het eerste gezicht gekweten door [in de beslissing van 7 september 2012] erop te wijzen dat Frans een richtingspecifiek vak is en dat verzoeker er niet in geslaagd is vooruitgang te boeken ondanks de kans om zich gedurende twee maanden enkel op Frans te concentreren. De in de bestreden beslissing opgenomen analyse van de vakleerkracht Frans geeft gedetailleerd en verwijzend naar de betrokken eindtermen en leerplandoelstellingen aan hoe achter het cijfermatig vastgestelde tekort – door verzoeker als gezien onbetwist – een materieel falen schuilt aan luistervaardigheid, leesvaardigheid, gespreksvaardigheid en schrijfvaardigheid. Het zijn feitelijke vaststellingen. Noch in de analyse van de vakleerkracht, noch in de ‘samenvatting analyses’ leest de Raad evenwel de redenering op grond waarvan de delibererende klassenraad vervolgens meent op grond van dit enkele cijfertekort, geplaatst in en gerelateerd aan het geheel van de resultaten, verzoeker te mogen tegenhouden.”

Aldus was de Raad van State “niet overtuigd van de specifieke redenen die de delibererende klassenraad hebben doen besluiten dat verzoeker het betrokken schooljaar niet met vrucht heeft beëindigd of, met andere woorden, dat hij wegens het gegeven dat hij slechts één tekort optekent niet in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en niet bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar”.

19. Op het eerste gezicht heeft de delibererende klassenraad thans wel aan deze versterkte motiveringsplicht voldaan en in de bestreden beslissing voorafgaand aan het reeds *sub* 3.5 aangehaalde samenvattend besluit als volgt onder woorden gebracht:

“De voorzitter van de klassenraad geeft bij het begin van de klassenraad een samenvatting van het arrest 220.679 van de Raad van State van 20 september 2012.

[...] De ouders betwistten, wat het vak Frans betreft, de punten niet, maar op de zitting van de Raad van State blijken zij toch (opnieuw) hun twijfel te hebben uitgesproken over de validiteit van die punten, want: ‘Uit de resultaten van de andere vakken had de delibererende klassenraad enkel kunnen afleiden dat het zich meester maken van die vaardigheden, ook voor Frans, niet buiten het bereik van verzoeker ligt.’ Ook voor de interne

beroepscommissie hadden zij laten gelden dat de leraar Frans te streng was geweest in zijn beoordeling en bij de directeur hadden zij laten gelden dat Vincent aan de door de leraar gestelde eisen niet kon voldoen.

Nagaan of Vincent ook voor Frans kon voldoen aan de minimumeisen wat de vaardigheden betreft, was precies de bedoeling van de bijkomende proef. Daaruit werd overduidelijk dat het zich meester maken van die vaardigheden wel degelijk buiten het bereik van Vincent blijkt te liggen.

[...]

Het is duidelijk dat in een aso-richting met ‘moderne talen’ in de noemer, de nagestreefde doelen hoger moeten liggen dan zelfredzaamheid, wat ook blijkt uit de specifieke eindtermen (SET - eindtermen eigen aan de cluster moderne vreemde talen in de richtingen met component moderne talen) die enkel in de richtingen met component moderne talen door de leerlingen behaald moeten worden.

Voorafgaand wil de klassenraad ook nadrukkelijk stellen dat de in punt 11 en 14 van het arrest 220.679 van 20 september 2012 besproken remediëring niet aangehaald is om de behaalde cijfers te minimaliseren, maar wel als een element dat moest toelaten om de behaalde resultaten op een correcte manier in te schatten. Het is immers belangrijk om weten dat in het geval van Vincent een maximale ondersteuning en remediëring door de leraren aangeboden werd – wat inderdaad niet anders is dan de professionele plicht en wat ongetwijfeld ook door de collega’s van andere jaren gebeurde en, wanneer nodig, opnieuw zal gebeuren. Door hiernaar uitdrukkelijk te verwijzen wilde de klassenraad enkel aangeven dat er hier wel geen groeimarge meer is, en dat het dus niet realistisch is om erop te rekenen dat Vincent nog meer remediëring aankan. Bovendien is het precies de bedoeling dat Vincent zonder dat soort remediëring kan en geleidelijk aan zelf zijn taalleerproces in handen kan nemen (leerplannen moderne vreemde talen SET 2, 11, 12). De klassenraad beseft dat de verwoording in de notulen van de delibererende klassenraad van 7 september 2012 die complexiteit van dit remediëringsprobleem niet voldoende helder weergaf.

[...]

In opvolging van punt 13 en 15 van het Arrest 220.679 van 20 september 2012 buigt de klassenraad zich over de vraag de redenering te expliciteren op grond waarvan hij meende op grond van één enkel cijfertekort een oriënteringsattest C te mogen uitspreken. Meteen wordt opnieuw nagegaan of er, zoals door de ouders gesuggereerd, gronden zijn om de resultaten behaald op Frans te relativeren op basis van bevindingen in de andere vakken. De analyses door de verschillende leraren afzonderlijk worden, op aanwijzing van de Raad van State, eveneens geëxpliciteerd en/of gerelateerd aan de leerplannen om de geldigheid van die gronden aan te tonen. Zij worden toegevoegd na de bespreking.

MOTIVERINGSGRONDEN DELIBERENDE KLASSENRAAD

Eerste overweging

Het vak Frans is het belangrijkste richtingspecifieke vak. Het heeft vier lesuren per week, Duits en Engels elk drie uren per week. Het neemt binnen de cluster moderne vreemde talen een eersterangsplaats in, zoals blijkt uit de goedgekeurde leerplannen voor de vakken Frans, Engels en Duits in de richtingen met component 'moderne talen'. De redenen daarvoor worden in het leerplan aangegeven en er wordt in de leerplannen Engels en Duits ook naar verwezen. Vincent haalt in Frans voor geen enkele van de vier vaardigheden een voldoende resultaat, ook niet nadat hij zich gedurende de ganse grote vakantie exclusief heeft kunnen toeleggen op het bijwerken en verbeteren van die vaardigheden.

Hoewel Vincent Geli voor Engels 57 % haalt, blijkt, bij nadere ontleding van de onderliggende deelresultaten, dat hij ook voor deze taal onvoldoende de vaardigheden onder de knie heeft.

De eindtermen die hij noch voor Engels, noch voor Frans haalt zijn:

I.v.m. luistervaardigheid:

- op beschrijvend niveau het globale onderwerp bepalen van een niet al te complexe tekst (ET 1)
- op structurerend niveau het ordenen en beoordelen van informatie op persoonlijke en overzichtelijke wijze bij een niet al te complexe informatieve tekst (ET 2-3)
- bij de planning, uitvoering en beoordeling van luistertaken zelfstandig de strategieën toepassen die het bereiken van het luisterdoel bevorderen (ET 6)
- zelfstandig communicatiestrategieën aanwenden (ET 8)

I.v.m. leesvaardigheid:

- zelfstandig communicatiestrategieën aanwenden (ET 16)
- zelfstandig strategieën inzetten om het talleerproces autonoom te evalueren (SET 12)
- bereid zijn zich te concentreren op wat men wil vernemen, te reflecteren op eigen leesgedrag en Engelse/Franse teksten te lezen, ook buiten de klascontext (ET 17)

I.v.m. gespreksvaardigheid:

- bij de planning, uitvoering en beoordeling van spreektaken leerstrategieën toepassen die het bereiken van het spreekdoel bevorderen (ET 28)
- bereid zijn goed te luisteren om tot goed spreken te komen, het woord te nemen en deel te nemen aan een gesprek, (...) een gevarieerd taalgebruik na te streven en de nodige bereidheid en spreekdurf op te brengen om in relevante communicatieve situaties te functioneren (ET 31)

Uit de leerplannen Frans en Engels, maar ook uit het leerplan Duits, blijkt hoe zonder die vaardigheden een aantal SET niet bereikt kunnen worden. Bovendien kunnen 2 SET enkel via het vak Frans bereikt worden.

Het gunstige resultaat voor Duits kan Vincent niet echt helpen, aangezien de specifieke eindtermen in essentie via Frans en Engels, en niet via Duits gerealiseerd moeten worden. Duits beoogt immers nog in essentie de ba-

siskennis van de taal. Ook de leraar Duits vermeldt de moeilijkheden die Vincent heeft wat betreft vaardigheden.

De vakleraar Nederlands constateert eveneens lage cijfers voor ‘luistervaardigheid’.

Het tekort voor Frans kan dus niet zomaar op zichzelf beschouwd worden als een uniek en enkel in Frans gelokaliseerd probleem. De problemen die Vincent Geli voor Frans ondervindt, ondervindt hij ook in de andere talen en, naar uit de vakanalyses blijkt, ook in andere vakken zoals economie, geschiedenis en godsdienst. Frans weegt binnen de richtingscomponent moderne vreemde talen bovendien het zwaarste door, zoals blijkt uit het aantal lesuren en uit de na te streven – en soms zelfs exclusieve – eindtermen.

De klassenraad wil daarbij ook even stil staan bij de betere eindresultaten voor lichamelijke opvoeding (81%), esthetica (71,6%) en seminarie economie (63%) Bij die vakken staan andere doelen voorop dan kennisverwerving en als een betrouwbare indicator voor het slagen in het volgend leerjaar kunnen zij niet dienen. Anderzijds worden die vakken wel volwaardig en gewogen mee verrekend in het totaalcijfer. De totaalscore van 60,8% moet in die zin enigszins gerelativeerd worden.

De positie van Frans in het curriculum van de richtingen met component moderne talen, naast het feit dat de daar geconstateerde problemen ook bij andere taalvakken aanwezig zijn, is voor de klassenraad een eerste grond om een oriënteringsattest C te verantwoorden.

[...].”

20. De klassenraad beoogt thans “de redenering te expliciteren op grond waarvan hij meende op grond van één enkel cijfertekort een oriënteringsattest C te mogen uitspreken”. Hij herhaalt daartoe, zoals hij reeds op 7 september 2012 overwoog, dat Frans een richtingsspecifiek vak is en dat verzoeker er niet in geslaagd is vooruitgang te boeken ondanks de kans om zich gedurende twee maanden exclusief op deze taal te concentreren. Hij voegt er echter aan toe dat het vak een ‘eersterangsplaats’ inneemt in het curriculum en legt ook specifiek uit waarom. Hij wijst erop dat verzoeker voor geen enkel van de vier taalvaardigheden heeft voldaan en wijst op twee specifieke eindtermen die enkel via het vak Frans bereikt kunnen worden en waarin verzoeker faalt. Voorts overweegt de klassenraad dat in de derde graad voor dit vak de nagestreefde doelstellingen hoger moeten liggen dan zelfredzaamheid. De aan verzoeker aangeboden remediëring toont volgens de klassenraad dat er geen groeimarge meer is.

Deze vaststellingen worden vooralsnog door verzoeker niet, minstens niet overtuigend, tegengesproken.

21. Het komt de Raad van State op het eerste gezicht voor dat de delibererende klassenraad zich vervolgens inderdaad nogal vergaloppeert in zijn onderneming om toch maar aan de hand van elk vak aan te tonen dat verzoeker zozeer op de sukkel is dat het C-attest als eindbesluit onontkoombaar is. Volgens verzoeker gebeurt dit *pour les besoins de la cause* en verstrikt de klassenraad zich in tegenspraak tussen het *post factum* motief om een bijkomende proef op te leggen (de andere taalvakken waren merkkelijk beter) en deze motieven om het C-attest uit te reiken (de andere vakken waren helemaal niet zo goed). Het ogenschijnlijk aan verzoeker, maar wellicht evenzeer aan de Raad van State gericht *envoi* aan het einde van de deliberatiebeslissing – “De klassenraad drukt zijn hoop uit hiermee voldaan te hebben aan zijn versterkte motiveringsplicht” – kan er evengoed op wijzen dat de klassenraad, om nog steeds bij het Frans te blijven, een enigszins misplaatst *excès de zèle* vertoont om tegemoet te komen aan de gewettigde vraag van verzoeker om het ene tekort af te wegen tegenover de overige – ál de overige – resultaten.

Waar het voor de klassenraad evenwel wezenlijk om doet, is dat hij – niet onterecht, gezien de versterkte motiveringsplicht – de vraag wou beantwoorden of in de andere vakken argumenten te vinden zijn om aan het tekort voor Frans voorbij te zien en het, met zijn woorden “te relativieren op basis van de bevindingen in de andere vakken”. De overwegingen daaraan besteed, lijken dan ook geen op zich staand motief te vormen, maar aan het hoofdmotief ondergeschikt te zijn.

Als verzoeker dan *prima facie* terecht een resem van die argumenten van tafel veegt, blijft vooralsnog overeind dat de klassenraad op goede grond het betere resultaat voor Duits als relevante tegenindicatie lijkt te verwerpen omdat er niet dezelfde beheersingsgraad voor wordt vereist en dat hij verwijst naar deelttekorten lees- en vooral luistervaardigheid Engels. Kunnen die tekorten, in het licht van het jaartotaal voor Engels, zeker geen doorslaggevende reden zijn voor een C-attest, ze lijken wel als aanvullend of ondersteunend argument dienstig te zijn voor de klassenraad, om zich ervan te vergewissen of het tegenvallende re-

sultaat voor Frans kan worden gerelativeerd of in een meer omvattende analyse van verzoekers resultaten kan worden gecompenseerd. Het grondige weerwerk van verzoeker tegen de motivering is opvallend net met betrekking tot deze beide elementen minimaal, namelijk beperkt tot de evidente vaststelling dat hij voor Duits voor geen enkele vaardigheid een tekort behaalde en voor Engels bewezen heeft dat de opgetekende deeltekorten het behalen van een slaagcijfer voor het geheel van de vaardigheden niet in de weg stond.

Is voorts de prestatie van verzoeker voor Engels en Duits over het geheel genomen zeker voldoende, dan lijkt ook de gedachtegang van de klassenraad niet weerlegd, die uit dit resultaat en de weg van verzoeker erheen afleidt dat verzoeker geen noodzakelijke marge heeft.

Verzoeker toont vooralsnog ook niet aan dat zijn overige resultaten de klassenraad niet toelieten te besluiten dat ze niet van aard zijn “om het tekort van Frans te relativeren tot een eenmalig falen te wijten aan moeilijkheden met het taaleigene van de Franse taal”.

23. Een klassenraad die een onbetwist jaartekort voor het meest prominente profielbepalend vak uit het curriculum vaststelt en daaruit afleidt dat de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate zijn bereikt, handelt *prima facie* binnen de wettelijkheid. Uit wat voorafgaat volgt dat de klassenraad daarenboven aan de eis voldaan lijkt te hebben om duidelijk te maken waarom, spijs slechts één tekort wordt opgetekend, daaraan het gevolg geknoopt wordt dat de leerling het jaar niet met vrucht heeft beëindigd.

De overige overwegingen die in de bestreden beslissing zijn te lezen verschijnen vervolgens als overtoollig, zodat verzoeker geen belang erbij heeft dat zijn kritiek erop wordt onderzocht.

24. Het middel, geput uit een schending van de materiële-motiveringsplicht, is niet ernstig.

C. Redelijkheidsbeginsel

25. Bovendien oefent de Raad van State in zaken als deze als rechter een wettigheidstoezicht uit, maar is hij geen beroepsinstantie is die zich in de plaats mag stellen van het bestuur. Aan zo een indeplaatsstelling zou de Raad van State zich schuldig maken wanneer zijn toezicht er in wezen op zou neerkomen de bestreden beslissing van de delibererende klassenraad over de geschiktheid van een leerling af te meten aan zijn eigen opvatting wat hij als de meest passende beoordeling van de kennis en kunde van de betrokken leerling beschouwt en ze te censureren naargelang ze daarvan afwijkt.

Nog anders verwoord: de Raad van State mag zich als wettighedsrechter niet in de plaats van de delibererende klassenraad stellen voor de beoordeling van de examenresultaten en van de geschiktheid van verzoeker om een A-attest te krijgen, vermits het alleen aan de delibererende klassenraad toevalt om autonoom die keuze te maken. De delibererende klassenraad beschikt daarbij over een – ruime – discretionaire bevoegdheid. De Raad kan verzoeker derhalve niet beschermen tegen strenge beslissingen, alleen tegen onwettige beslissingen.

De thans bestreden beslissing, die verzoeker belet om over te gaan naar een volgend schooljaar wegens één jaartekort, is ontegensprekelijk streng te noemen. Een strenge beslissing kan door verzoeker allicht ook als onredelijk of onbillijk ervaren worden. Het lijkt overigens geenszins uitgesloten dat een ándere delibererende klassenraad, op zicht van dezelfde gegevens en op grond van de hem toekomende beoordelingsbevoegdheid, evengoed binnen de grenzen van de wettelijkheid tot een ánder oordeel zou komen en een leerling in een vergelijkbare situatie een A-attest, al dan niet met vakantiewerk of waarschuwing, zou toekennen. Dit is eenmaal eigen aan beoordelingsvrijheid.

Een beoordeling door de delibererende klassenraad mag door de Raad van State echter enkel voor onwettig worden gehouden indien blijkt dat die beslissing niet gedragen kan worden, in rechte of in feite, door de er voor ingeroepen motieven of indien het om een beslissing gaat die dermate afwijkt van het normale beslissingspatroon dat niet te begrijpen valt hoe ze zelfs binnen die ruim geachte discretionaire bevoegdheid tot stand is kunnen komen.

Verzoeker overtuigt vooralsnog de Raad van State niet dat de delibererende klassenraad in zijn gestrengheid, ook buiten de wettigheid en inzonderheid het redelijkheidsbeginsel heeft gehandeld. Gelet ook op wat is overwogen met betrekking tot de motiveringsplicht, vermag de Raad van State niet te concluderen dat het binnen het normale beslissingspatroon categorisch uitgesloten is dat ook maar één zorgvuldig handelende klassenraad op zicht van die gegevens tot het voorliggende eindoordeel zou kunnen komen.

26. Het middel, geput uit de schending van het redelijkheidsbeginsel, is niet ernstig.

D. Slotsom

27. Er is bij gebrek aan ernstig middel niet voldaan aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 oktober 2012,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
	waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Geert Van Haegendoren